

Generálmajor in memoriam

Richard Zdráhala – veterán druhé světové války

* 23. září 1912

† 19. července 1977

*„Richard Zdráhala byl typem muže,
v němž touha po spravedlivém
boji burcovala fyzickou i morální
sílu k maximálnímu vypětí
a odvážným činům.“*

Generálporučík v. v. František Fajtl

Narodil se 23. září 1912 v Lipníku nad Bečvou. Vyrůstal v rodině společně se sedmi sourozenci. Jeho otec Karel Zdráhala byl železničním zřízencem. Po absolvování reálky v Šumperku se dobrovolně přihlásil do československé armády a v roce 1931 nastoupil k 3. dělostřeleckému pluku v Litoměřicích, kde absolvoval školu pro důstojníky v záloze. V roce 1933 byl přijat do Vojenské akademie v Hranicích na Moravě a po jejím absolvování byl přidělen k dělostřeleckému pluku na Slovensku.

Po obsazení českých zemí fašistickým Německem uprchl na jaře 1939 do Polska. Tam byl odbojovou skupinou čs. důstojníků pověřen, aby se vrátil zpět do tzv. protektorátu Čechy a Morava a přivezl peníze z „fonde vojenského zátiší“, které by pomohly financovat československý odboj v zahraničí. Fond mezitím zabrali Němci. Richard Zdráhala se spojil s domácím odbojem, který mu dal za úkol zorganizovat přechod emigrantů na Slovensko a dál do Maďarska. Tuto riskantní práci vykonával až do podzimu 1939. Když mu hrozilo zajetí gestapem prchl znovu za hranice do Budapešti, odtud pak do Jugoslávie a dále z Bělehradu do Sýrie. V Bejrútu pobyl asi měsíc, než byl skutečně transport do Francie, do Adge. Zde byl přidělen k dělostřeleckému pluku v La Nouvelle a ustanoven velitelem 2. baterie vyzbrojené 75mm kanóny používaných jako vynikající protitanková zbraň. Později byl přeložen k protitankové baterii vyzbrojené 47mm protitankovými kanóny do vesničky Le Lac. Po porážce Francie odjel anglickou lodí naloženou uhlím a následně osobní lodí Vice-Royal of India převážející utečence, do sběrného tábora v Cholmondeley parku. Zde se setkal s piloty Vašátkem, Fajtlem, Peřinou, Bédou Dvořákem od 2. leteckého pluku, u kterého několik měsíců létal jako dělostřelecký pozorovatel.

Na jaře 1940 byl našim vojákům v Anglii přečten rozkaz generála de Gaulla, který hledal důstojníky - dobrovolníky pro svou armádu. V březnu 1941 udělil prezident republiky podle § 6 branného zákona povolení ke vstupu do francouzské armády generála de Gaulla 12 důstojníkům československé armády, pro které nebylo vhodné zařazení u čsl. vojenského tělesa ve Velké Británii. Vznikla tak skupina Svobodných Francouzů generála de Gaulla. Po krátkém výcviku, kde se seznámil s francouzskými vojenskými předpisy a povelovou technikou, odjel na belgické lodi Capacabana do africké Ghany. Odsud pak zahájil strastiplnou bojovou cestu

po Africe. Byl zařazen k první brigádě 1. praporu námořní pěchoty jako velitel protiletadlové baterie. Se svou jednotkou se přesunul do Libye, Egypta a v polovině ledna 1942 až do prostoru Machili-Tuimi západně od Tobruku.

V únoru 1942 dostali „Svobodní Francouzi“ za úkol vybudovat obranu na jižním křídle VIII. britské armády v postavení u Bir Hakimu. Brigáda zde vytvořila kruhovou obranu nesouvislými zákopy v délce 10-12 kilometrů. Na jejím obvodu byly rozmístěny tři pěší prapory, uvnitř kruhu byl ponechán jeden prapor v záloze. Dále zde bylo umístěno polní a protiletadlové dělostřelectvo, rota zákopníků, spojovací rota, zdravotnická služba a štáb. Protiletadlové dělostřelectvo hájilo celou délku kruhové linie. Vybudovanou pevnost urputně bránil se svými vojáky několik měsíců. Počátkem června 1942 byli přinuceni Bir Hakim opustit a krátce na to byl Němci zajat.

Richard Zdráhala prošel několika zajateckými tábory (Lecca v jižní Itálii a v Brindisi), a nakonec byl odeslán do tábora zajatců Sulmona. Odsud se mu podařilo utéci, ale v horském masivu Gran Sasso d' Italia, byl znovu Němci zajat a ocitl se v zajateckém táboře Colditz v Německu, kde byl v roce 1945 osvobozen americkou armádou.

Po válce vykonával velitelské funkce u čs. dělostřelectva až do roku 1950 a od roku 1951 byl zařazen na funkci učitele katedry všeobecné taktiky ve Vojenské akademii v Praze. Dne 31. prosince 1958 byl přeložen do zálohy, což pociťoval jako velkou krivdu. V roce 1968 plukovník Richard Zdráhala onemocněl a v roce 1977 zemřel.

Do hodnosti generálmajora in memoriam byl povýšen v roce 1990. Generál Richard Zdráhala byl oceněn celou řadou vyznamenání např. Československým válečným křížem, československou medailí Za chrabrost, francouzským Válečným křížem atd.

Plk. v zál. Petr Majer

Použitá literatura:

FAJTL, František. Válečný osud čs. dělostřelce. *Hlas revoluce* 1990.

Vzpomínky manželky paní Věry Zdráhalové.

Foto: archiv Věry Zdráhalové.

Gen. Richard Zdráhala v roce 1940 (Costford, Anglie)